

Publicerad enbart på lakartidningen.se 6 mars 2008

Vaccinera mot mässling, uppmanar Smittskyddsinstitutet

BJÖRN RAMEL, WEBBCHEF

Tio fall av mässling har konstaterats i Sverige sedan årsskiftet. Det är ovanligt många och beror framför allt på mässlingssmitta i stora delar av Europa. Smittskyddsinstitutet uppmanar ovaccinerade att vaccineras vid utlandsresa.

Av de tio fallen har fem registrerats i Västra Götaland, tre i Skåne och två i Stockholms län. Fem av dem gäller barn. Minst nio var ovaccinerade. Fyra har smittats i utlandet, i Schweiz, Frankrike, Italien respektive Thailand.

LT: Är detta ett utbrott?

– Ja, i princip är två fall ett utbrott, säger Ragnar Norrby, generaldirektör vid Smittskyddsinstitutet, SMI.

– Vi har haft småutbrott under många år, men i år verkar det bli ovanligt många fall, det har ju bara gått två månader. Det beror framför allt på att det cirkulerar mässling i mycket stora delar av Europa, där man inte vaccinerar sin befolkning lika effektivt som vi gör. Länder som Danmark, Italien, Schweiz och Tyskland har haft ganska täta utbrott. Och i dag blir utlandsresor vanligare, inte minst med småbarn.

Statistik från SMI visar att antalet mässlingsfall under 2000-talet har legat under tio de flesta åren. År 2000 och 2006 registrerades dock 59 respektive 19 fall. Mässling är en anmälningspliktig sjukdom, men det kan finnas ett mörkertal.

– Kunskapen om mässling är i avtagande. De flesta läkare har aldrig sett sjukdomen.

Vi bör ta det här som en påminnelse om att smittan finns och framför allt vara vaksamma på de små barnen mellan nio och arton månader. De har inget immunitetsskydd från modern och har ännu inte fått den första dosen vaccin.

Därför uppmanar SMI nu att barn äldre än nio månader vaccineras vid utlandsresa. Det gäller även vuxna som inte haft sjukdomen eller som inte vaccinerats. Eftersom mässling är mycket smittsam bör personer med misstänkt smitta inte dela väntrum med andra patienter, påpekar institutet i ett pressmeddelande. Smittade personer bör tas om hand på barn- eller infektionskliniker med isoleringsrum.

– Vi är dock inte särskilt oroliga för det här, vaccinationstäckningen är god i Sverige, säger Ragnar Norrby.

Cirka 95 procent av alla barn i Sverige får första dosen vaccin, uppger Norrby. Hur det ser ut med de två övriga doserna är inte lika säkert.

– De ges inom skolhälsovården, och många skolor rapporterar inte till oss. Men vi tror att den ligger på över 90 procent, att döma av de skolor som faktiskt rapporterar, säger Ragnar Norrby.

Viljan att vaccineras har alltså ökat igen efter att den sjönk i slutet av 1990-talet i samband med larmrapporter om misstänkta biverkningar av mässlingsvaccin. Så sent som 2003 förespråkade Ragnar Norrby i Läkartidningen att det skulle inrättas regionala vaccinnottagningar för att hantera förtroendeklyftan mellan föräldrar och läkare, myndigheter och skolhälsovården. Det är inte aktuellt i dag, anser han.

Fakta om mässling från SMI:

<i>Insjuknandet vid mässling är akut med snabbt stigande feber, ögonirritation och tilltagande luftvägssymtom i form av en besvärlig torrhosta. Efter någon dag uppträder ett storfläckigt, rött och ofta sammanflytande utslag som först brukar ses i ansiktet och som sedan sprider sig ner på bål och extremiteter. Komplikationer är ganska vanliga. Småbarn drabbas ofta av pseudokrupp. De infekterade slemhinnorna kan bli sekundärinfekterade med bakterier, och barnen kan då få t.ex. öroninflammation, bihåleinflammation eller lunginflammation, vilket ofta kräver antibiotikabehandling.</i>